

Lantmäteriet
geodatasupport@lm.se

Remiss från Lantmäteriet angående konsekvenser av Lantmäteriets nedstängning/begränsning av digitala tjänster

Inledningsvis kan konstateras att Lantmäteriets beslut om nedstängning/begränsning av digitala tjänster kommer att leda till påtagliga effektivitetsförluster och längre handläggningstider i Mark- och miljööverdomstolens mål. Till detta yttrande bifogas en närmare beskrivning av konsekvenserna för domstolen och en beräkning av de merkostnader domstolen kommer att få på grund av Lantmäteriets beslut. Dessa konsekvenser kan sammanfattas enligt följande.

Bristen på tillgång till arkivsök bedöms påverka arbetet i 90 % av alla F-mål (ca 300 per år), 80% av alla PBL-mål (ca 900 per år) och 30% av alla M-mål (ca 300 per år). Handläggningstiden förväntas förlängas med i genomsnitt en månad per mål.

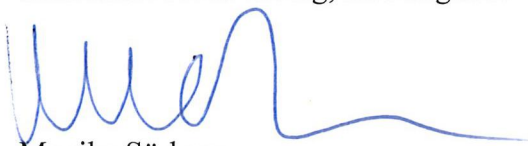
För att kunna hantera den uppkomna situationen och det merarbete som domstolen kommer att få på grund av Lantmäteriets beslut är den uppskattade merkostnaden 3 670 000 kr per år. Till detta kommer att domstolen komma att vara tvungen att vidta olika avarberetningsåtgärder, till följd av att mål tvingats läggas på hög i avsaknad av nödvändig information. Med beaktande av den osäkerhet som råder om hur länge stoppet kommer att pågå uppskattas det ta ca 6 månader och motsvara en kostnad med 3 125 000 kr.

Utöver de kostnader som krävs för att domstolen ska kunna hantera den uppkomna situation tillkommer kostnader som drabbar samhället i stort när handläggningen av mål inte kan drivas framåt på ett effektivt sätt och att handläggningstiderna ökar. Stora infrastruktursatsningar kommer att drabbas av förseningar när delar av rättskedjan inte på ett effektivt sätt kan bedriva sin verksamhet. Det gäller inte minst i mål som har stor betydelse för till exempel

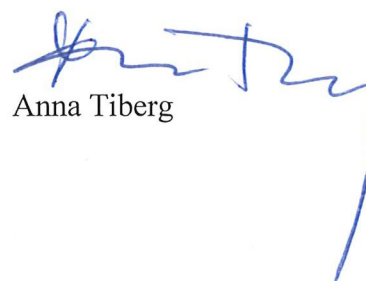
energiförsörjning, utbyggnad av infrastruktur, olika industrisatsningar och bostadsbyggande. Det går stick i stäv med det arbete som pågår för att förkorta prövningstiderna i berörda måltyper. Även enskilda personer kommer att drabbas av förseningar. Det finns en uttalad målsättning att exempelvis bygglov och olika tillstånd och lov bör hanteras inom en rimlig tid vilket kommer att motverkas av Lantmäteriets beslut. I detta sammanhang bör påpekas att under lång tid har Lantmäteriet haft höga balanser och långa handläggningstider när det gäller olika fastighetsmål. En försämring för domstolarna att effektivt kunna handlägga dessa mål medför att dessa handläggningstider ytterligare försämras.

Den nu uppkomna situationen, att inte kunna utnyttja de möjligheter ett digitalt arbetssätt erbjuder, motverkar den förändring som regeringen har aviserat inom detta område. Regeringen har en uttalad digitaliseringspolitik som syftar till att använda och främja de möjligheter som digitaliseringen för med sig för samhället. Digitaliseringspolitiken omfattar bland annat arbete med att digitalisera offentlig förvaltning med utgångspunkt i medborgarens behov.

I handläggningen i detta ärende har deltagit tf. hovrättspresidenten Monika Sörbom, hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg och hovrättsrådet, tillika vice ordförande Anna Tiberg, föredragande

Monika Sörbom

Anna Tiberg

BILAGA

Kommun/Myndighet	Organisation	Avdelning
Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) som är en avdelning inom Svea hovrätt	Hela Mark- och miljööverdomstolen berörs	-

Konsekvens för verksamheten

Mål avgörs i kollegial sammansättning med tre eller fyra ledamöter. Till det kommer en föredragande/fiskal som föredrar målet och administrativ personal. Såvitt nu kan bedömas handlar det om dels en effektivitetsförsämring eftersom flera kategorier personal som ska handlägga domstolens mål inte kan söka nödvändigt material via arkivsök, dels väntetid att få in efterfrågat material från LM. Båda dessa faktorer bidrar till att arbetet vid domstolen blir mer tungrott och förlänger domstolens handläggningstider. Fördröjningen uppskattas vara minst en månad per mål.

Exemplifiering av effektivitetsförlusterna: den jurist som handlägger målet och det tekniska rådet behöver göra separata förberedande inläsningar av målet enkom för att bedöma vilket bakgrundsmaterial som kan komma att behövas, vilket i praktiken innebär att de behöver läsa in samma mål två eller gånger (pga att det går flera veckor emellan beställning och leverans). Det behöver också ske en samordning mellan beredande och dömande personal så att inte flera beställningar sker parallellt vilket också tar tid. Det behöver tas fram nya rutiner för detta. Det kan också innebära att kanslipersonal behöver involveras i hanteringen av det inkommande materialet. Ibland behöver uppgifter i gamla akter kontrolleras och det kan leda till att man inte behöver gå vidare utan kan avgöra ett mål. Det blir då ett omotiverat långt tidsuppehåll för att beställa in en akt för en sådan enklare men nödvändig kontroll. Det blir tungrott och leder till dubbelinläsning.

Konsekvens produktivitetssänkning

Ökade kostnader för alla personalkategorier bedöms uppkomma med ca 70 000 kr per vecka. Till det kommer en kostnad för avarbetning av fördröjda mål vilket bedöms behöva pågå i 6 månader. Kostnaden för detta kan uppskattas till 120 000 kr per vecka.

Konsekvenser personalsysselsättning	Intäktsbortfall
<p>Merarbete bedöms uppkomma med 10 % för F- och P tekniska råd och föredragande/fiskaler, med 2 % för hovrättsråd och M-tekniska råd samt med 1 % för administrativ personal.</p>	<p>Inget intäktsbortfall sker vid domstolen men mål som ska prövas i Mark- och miljööverdomstolen kommer att få längre handläggningstider vilket påverkar andra aktörer, se kolumn H.</p>

Övriga kostnader

De största kostnaderna förknippade med att domstolen inte längre har åtkomst till systemen drabbar samhället i stort när handläggningen av mål inte kan drivas framåt på ett effektivt sätt. Det gäller inte minst i mål som har stor betydelse för till exempel energiförsörjning, utbyggnad av infrastruktur, bostadsbyggande och olika industrisatsningar. Det går stick i stäv med det arbete som pågår för att förkorta prövningstiderna i berörda måltyper. Även enskilda personer kommer att drabbas av förseningar.

Övrigt som ni tycker att vi bör känna till

MÖD har tillgång till fastighetsregistret och registerkartan via för Länsstyrelserna framtagen applikation "Mark- och MiljöGIS" inloggning via Domstolsverket. Redovisningen i fastighetsregistret allmänna del och registerkartan är inte rättsligt gällande utan ger en översiktlig redovisning av fastighetsindelningen. Uppgifterna är inte heller fullständiga. Av denna anledning är det av yttersta vikt att domstolen har möjlighet att ta del av lantmäteriarxivets förrättningsakter då det är där i de bakomliggande besluten gällande fastighetsindelning ytterst kan utläsas.

På liknande sätt behöver domstolen ta del av äldre/gällande planer och bestämmelser. När dessa dokument är lagrade i lantmäteriarxivet har det arbetsmässigt för domstolen varit en stor fördel att direkt kunna ta del av detta arkivmaterial via fastighetsregistret och arkivsök.

Denna möjlighet har hitintills möjliggjorts på ett tillfredställande sätt genom ingång från fastighetsregistret till arkivakterna digitalt och även med hjälp av arkivsök på samma sätt digitalt gett denna möjlighet.

Om systemet ändras till att bli en beställningstjänst där respektive akt ska beställas specifikt eller delar av akter innebär det att arbetet vid domstolen kommer att försvåras i hög grad vilket i sin tur kommer att gå ut över handläggningstiderna för målens avgörande. Detta gäller för en stor mängd av de mål inom de områden som handläggs av MÖD inte minst fastighetsmålen och målen beträffande särskilda rättsmedel men även mål enligt miljöbalken och plan- och bygglagen.

I de fall målen tidigare har varit föremål för behandling av MMD kan den domstolen inhämtat akter ur lantmäteriarxivet. Detta är dock inget material som medföljer till MÖD vid fråga om överprövning. MÖD och MMD är två olika myndigheter som ska särskiljas.